Luonnonvarakeskus

3110/00 00 02 00/2023

17.10.2023

Asia: Budjetti 2024 ja valtiontalouden kehykset vuosille 2024-2027, aihe: Metsätalouteen liittyvät kysymykset, ke 18.10 klo 9.30

Eduskunta
Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijalausunnon esittäjä: Esa-Jussi Viitala

Luken asiantuntijalausunto

1 Johdanto

Luonnonvarakeskus kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2024–2027 sekä ehdotuksesta valtion talousarvioksi vuodelle 2024. Tässä lausunnossa Luonnonvarakeskus keskittyy metsätalouteen ja metsien käyttöön liittyviin asioihin.

2 Lausunto

Luonnonvarakeskus näkee yleisesti myönteisenä, että hallitus tekee merkittäviä panostuksia TKI-toimintaan ja pyrkii nostamaan osaamistasoa Suomessa. Tämä on tärkeää myös luonnonvara-alan kokonaistuottavuuden nostamisen ja sitä kautta kestävän kasvun ja hyvinvoinnin kannalta.

Luonnonvarakeskus pitää huolestuttavana, että valtioneuvoston selonteon mukaan hiilineutraaliutta ja vihreää siirtymää edistävät määrärahat vuosina 2024–2027 maa- ja metsätalouteen sekä maankäyttösektorille vähenisivät lähes 100 miljoonaa euroa. Muutos on iso, vaikka vuoden 2024 määrärahoja nostavat Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset rahoitukset, jotka päättyvät vuonna 2026. Tutkimusten mukaan näillä sektoreilla olisi mahdollista toteuttaa hiilineutraaliutta ja vihreää siirtymää edistäviä toimenpiteitä kustannustehokkaasti.

Valtion vuoden 2024 talousarvioesityksen mukaan luonnon monimuotoisuus- sekä vesien- ja ympäristönsuojelumäärärahat alenisivat 67 miljoonalla eurolla vuoden 2023 määrärahoihin verrattuna. Tämän kerrotaan johtuvan erityisesti edellisen hallituksen määräaikaisten lisäysten päättymisestä vuoden 2023 lopussa. Luonnonvarakeskuksen näkemyksen mukaan Suomen kansainvälisten ympäristösitoumusten ja luonnonvara-alan toiminnan hyväksyttävyyden näkökulmasta olisi ollut perusteltua säilyttää näiden määrärahojen taso nyt esitettyä korkeampana.

Luonnonvaratalouden alalla METSO- ja HELMI-ohjelmia jatketaan mutta niiden rahoitusta vähennetään. Luonnonvarakeskus toteaa, että tämänkään rahoituksen vähentämistä ei voida pitää kovin perusteltuna Suomen ympäristö- ja monimuotoisuustavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta. Rahoituksen väheneminen tarkoittaa, että hankkeita ja toimenpiteitä arvokkailla luontokohteilla joudutaan priorisoimaan entistäkin enemmän.

Luonnonvarakeskus toteaa, että sektoritutkimuslaitoksiin kohdistuvat budjettileikkaukset vaikuttavat niiden kykyyn tukea metsäalan uudistumista esimerkiksi Kansallisen Metsästrategian ja Suomen Biotalousstrategian tavoitteiden mukaisesti. Budjettileikkausten johdosta myös Suomen

metsäkeskuksen edellytykset tukea metsiä koskevan elinkeinotoiminnan kehittymistä voivat heikentyä. Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien rahoituksen vähentäminen puolestaan voi heikentää terveys-, hyvinvointi- ja matkailuhyötyjen aikaansaamista metsien virkistyskäytön kautta.

Tuloverotuksen muutoksista metsävähennyksen korotus parantaa yksityismetsänomistajien mahdollisuutta kilpailla metsätilojen hankinnasta metsärahastojen ja muiden institutionaalisten omistajien kanssa, joilla on usein muunlaisia vero- tai likviditeettietuja puolellaan.

Jani Lehto

Johtaja, biotalous ja ympäristö

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 17.10.2023 klo 10:55:38.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat:
Esa-Jussi Viitala
Esa-Jussi Viitala, Mikko Kurttila

Liitteet:

Tiedoksi: